

[Dagmar Mørk Jensen]

der har mulighed for det. Men derfor kan det kun virke hæmmende, hvis man hele tiden skal vente på, at alle kommer med.

Det er klart, at der ved et sådant forslag er mange spørgsmål, der skal afklares i udvalget, herunder hvor langt vi overhovedet kan handle uden at komme i karambolage med allerede indgåede aftaler, men vi finder, at tidspunktet for fremsættelsen af tankerne er helt fint, idet der skulle være praktisk mulighed for i første omgang at nå frem til et fællesnordisk forslag.

Vi er i det radikale venstre meget positive over for at komme i gang med dette arbejde i håb om, at også det kunne føre et stykke frem i kampen mod forureningen.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, det er et meget flot forslag, SF har lavet. Det er et flot bud på, hvordan man kunne etablere et egentlig europæisk miljø samarbejde, der ikke sætter den besynderlige siksakgrænse, som det miljø samarbejde, der er inden for EF, har sat ned gennem Europa mellem de enkelte stater. Det er det, man måske kunne betegne som den halve euroborger, hvor løgene ikke kan få lov at lave noget, før tomatene også er villige til det.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor der ikke er flere, der er positive over for forslaget, for det behøver jo ikke på nogen som helst måde at bryde med, at man er medlem af EF. Her er den fordel, at man koncentrerer sig om miljø samarbejdet, og de enkelte lande behøver ikke nødvendigvis at have tilsluttet sig et økonomisk samarbejde, et handelsmæssigt samarbejde, eller hvad det nu er. Man kan simpelt hen gå ind i det alene for at lave miljø samarbejde, og det synes jeg er væsentligt. Jeg synes ikke mindst, det er væsentligt, når vi tænker på den lange diskussion, der har været i forbindelse med a-kraft den sidste halvanden uges tid. Jeg forstår egentlig heller ikke, at de borgerlige partier ikke griber dette forslag meget mere konstruktivt, for de har selv fremført, at det er så nødvendigt, at man får et bedre overvågningssystem, at man får et bedre varslingsystem, at man får en bedre kommunikation med DDR, at man får en bedre kommunikation med Sovjetunionen osv. Her er der faktisk en mulighed, en mulighed, hvor man ikke skræller folk af,

fordi de ikke er med i en handelsblok, men siger, at den grænseoverskridende forurening, hvad enten det er havforurening eller luftforurening, naturligvis vedrører alle landene.

Forslaget er oven i købet formuleret på en sådan måde, at man ikke snævert har sat grænse ved Europas grænser, men åbnet muligheden for, at andre lande, altså ikke-europæiske lande, indgår i samarbejdet, og at miljøorganisationer og organisationer med miljøteknologi som primært arbejdsområde indgår i det. Det er med andre ord et instrument, hvor man kan have den dynamik, SF skriver om i pkt. 2 i deres forslag, en dynamik, der kan blive helt anderledes end den, man har inden for EF, hvor man jo netop skal være enig, eller hvor det er den lille majoritet, der majoriserer de andre ud af banen og forhindrer dem i at gøre noget. Dette her baserer sig på, at de, der går sammen om noget, kan gå lige så langt, som der overhovedet er basis for det, uden at skulle vente på den tunge ende – og dermed også være med til at inspirere den tunge ende.

Det synes jeg faktisk er en meget flot model, og der er også fyldigt henvist til den i bemærkningerne bl.a. med henvisningerne til 30 pct.s klubben og 10-landeklubben og en hel række af de andre initiativer, hvor det har vist sig, at det, at nogle lande gik sammen om et fælles mål, har været medvirkende til at få skubbet processen fremad, hvor man har fået en større fælles indsats på de forskellige grænseoverskridende forureningsområder.

Jeg synes også, det er væsentligt at se på SFs forslag om at udvikle data fra eksisterende miljøovervågningsprogrammer eller etablere nye miljøovervågningsprogrammer. Det rammer jo lige ind i hjertekulen på diskussionen om a-kraft. Her ville man have muligheden, og jeg tror, at den mulighed på mange måder ville være mere tiltrækkende for de østeuropæiske lande og for Sovjetunionen end den måde, det kører på i øjeblikket.

Forslaget udelukker jo ikke, hverken at EF-miljø samarbejdet kan fortsætte, eller at konventionssamarbejdet kan fortsætte og blive styrket og udvidet, men det er et supplement til det, og jeg synes, det er godt, fordi det helt klart er formuleret langt bedre end de andre konventions- og EF-sammenhænge, som vi indgår i.